

Proč se změnilly názvy krajů

Od 1. srpna 2011 se na základě novely ústavního zákona změnil název vyššího územního samosprávného celku „**Vysočina**“ na „**Kraj Vysočina**“. Důvodem byla poslední aktualizace Klasifikace územních statistických jednotek (CZ-NUTS).

Český statistický úřad zavedl pro územní členění České republiky Klasifikaci územních statistických jednotek (CZ-NUTS) opatřením ČSÚ ze dne 27. dubna 1999 zveřejněným v částce 33/1999 Sb. Klasifikace CZ-NUTS byla zveřejněna v příloze tohoto opatření a vstoupila v platnost dne 1. ledna 2000.

Základem byla ústava

Konstrukce klasifikace vycházela z jednotných metodických principů Eurostatu. Vymezení územních statistických jednotek bylo provedeno Českým statistickým úřadem po dohodě s Eurostatem na základě usnesení vlády České republiky č. 707/1998 ze dne 26. října 1998. Východím materiálem byl ústavní zákon č. 347/1997 Sb. ze dne 3. prosince 1997 o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. Klasifikace podchytila nově vzniklé územně správní uspořádání České republiky (14 krajů) a nahradila do té doby platný číselník krajů a okresů. Kraje byly na základě kritérií rozlohy a počtu obyvatel pro jednotky NUTS zařazeny na úroveň NUTS 3. Pro potřeby poskytování dat však bylo nutné na úrovni NUTS 2 vytvořit sdružené kraje, tzv. oblasti. Vytvoření úrovně NUTS 2 má v případě České republiky ryze statistický charakter. Klasifikace CZ-NUTS vymezila 6 úrovní (NUTS 0 – stát, NUTS 1 – území, NUTS 2 – oblast, NUTS 3 – kraj, NUTS 4 – okres, NUTS 5 – obec), avšak pro číslování obcí se

nadále využíval číselník základních územních jednotek.

Opatřením ČSÚ ze dne 15. června 2001 zveřejněným v částce 88/2001 Sb. byly v návaznosti na ústavní zákon č. 176/2001 Sb. oznámeny změny názvů čtyř krajů (úroveň NUTS 3) a jedné oblasti (úroveň NUTS 2), a to s platností od 10. července 2001. Konkrétně se jednalo o následující změny: název „Budějovický kraj“ byl nahrazen názvem „Jihočeský kraj“, „Jihlavský kraj“ názvem „Vysočina“, „Brněnský kraj“ názvem „Jihomoravský kraj“ a „Ostravský kraj“ názvem „Moravskoslezský kraj“, název oblasti „Ostravsko“ se změnil na „Moravskoslezsko“.

Stejný metr

Na jaře roku 2000 započal Eurostat s přípravami nařízení (ES) č. 1059/2003, na jehož základě pak mezinárodní standard NUTS obdržel právní status. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 ze dne 26. května 2003 o zavedení společné klasifikace územních statistických jednotek (NUTS) bylo zveřejněno v Úředním věstníku Evropské unie dne 21. června 2003 a pro členské státy vstoupilo v platnost 11. července 2003. Mimo jiné přineslo sjednocení systému kódového označení územních jednotek, ukončení evropské klasifikace NUTS úrovně NUTS 3, přičemž každý členský stát může rozhodnout o dalších hierarchických úrovních dělení svého území (v CZ-NUTS byla zachována úroveň NUTS 4 – okresy), a rozšíření klasifikace u každého

Co je to CZ-NUTS

Kraje, stejně jako další územní samosprávné celky (oblasti, území, státy) České republiky vymezuje Klasifikace územních statistických jednotek (CZ-NUTS), která je od roku 2004 součástí společné regionální klasifikace Evropské unie – **Klasifikace územních statistických jednotek (NUTS)**. Akronym NUTS pochází z francouzského názvu La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques. Klasifikaci CZ-NUTS spravuje a aktualizuje oddělení klasifikací, číselníků a SMS Českého statistického úřadu.

členského státu o územní jednotku „Extra-Regio“ na všech úrovních NUTS kromě NUTS 0. Tyto jednotky zahrnují ekonomická území, která nelze přiřadit k žádnému konkrétnímu regionu státu (např. vzdušný prostor, mezinárodní vodstvo apod.).

V návaznosti na toto nařízení Evropského parlamentu a Rady byla aktualizovaná také klasifikace CZ-NUTS, a to sdělením ČSÚ č. 228/2004 Sb. ze dne 14. dubna 2004 s účinností od 1. května 2004. Oproti předchozí verzi byly překódovány některé územní jednotky a zavedeny výše zmíněné územní jednotky Extra-Regio.

Poslední aktualizace

V důsledku přistoupení České republiky a dalších 9 zemí k Evropské unii dne 1. května 2004 bylo vydáno nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1888/2005, kterým se mění nařízení (ES) č. 1059/2003. Příloha tohoto nařízení je pozměněna ve smyslu rozšíření o územní statistické jednotky NUTS 0 až NUTS 3 přístupujících států. Klasifikace

CZ-NUTS se tak stala součástí evropské klasifikace NUTS.

Další aktualizace klasifikace CZ-NUTS byla provedena sdělením ČSÚ č. 201/2007 Sb. ze dne 26. července 2007 s účinností od 1. ledna 2008. Touto aktualizací byla z klasifikace vyňata úroveň NUTS 4 (okresy). Dále byly na úrovni NUTS 3 změněny kódy u kraje Vysočina a u Jihomoravského kraje.

Nižší územní členění (NUTS 4 a NUTS 5) je od 1. ledna 2008 v rámci Evropské unie jednotně řešeno novým systémem LAU (Local Administrative Units).

Poslední aktualizace byla provedena na základě sdělení ČSÚ č. 241/2011 Sb. ze dne 16. srpna 2011. V návaznosti na nabytí účinnosti ústavního zákona č. 135/2011 Sb. se od 1. srpna 2011 mění název územní statistické jednotky NUTS 3 „Vysočina“ na „Kraj Vysočina“. Kód platný pro tento kraj zůstává neměnný.

Jaroslava Fabianková
oddělení klasifikací,
číselníků a SMS